

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 16 listopada 2022 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Bezpieczeństwo i higiena pracy — zasady ogólne – Dyrektywa Rady 89/391/EWG — wprowadzenie środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy

Dyrektywa wprowadza środki w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy. Określa obowiązki zarówno pracodawców (każda osoba znajdująca się w stosunku zatrudnienia z pracownikiem i ponosząca odpowiedzialność za przedsiębiorstwo i/lub zakład), jak i pracowników (każda osoba zatrudniona przez pracodawcę, włącznie z osobami prowadzącymi szkolenie i praktyki, z wyłączeniem pomocy domowych) w zakresie ograniczania liczby wypadków oraz chorób zawodowych w miejscu pracy.

Dyrektywa ma zastosowanie we wszystkich sektorach działalności, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym (przemysłowym, rolniczym, handlowym, administracyjnym, usług, szkolnictwa, oświaty i kultury, działalności rozrywkowej itp.).

Dyrektywa stanowi, że pracodawcy muszą:

- Zapewnić bezpieczeństwo i zdrowie pracowników. Obejmuje to ocenę zagrożeń i zapobieganie im, opracowanie ogólnych zasad bezpieczeństwa, a także zapewnienie odpowiedniego szkolenia pracownikom.
- Wyznaczyć osobę odpowiedzialną za zapobieganie zagrożeniom w miejscu pracy.
- Przedsięwziąć odpowiednie środki celem zapewnienia pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, możliwości zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
- Ocenić zagrożenia dla określonych pracowników oraz zapewnić zastosowanie odpowiednich środków ochronnych.
- Zapewnić pracownikom i/lub ich przedstawicielom wszystkie istotne informacje na temat potencjalnych zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa oraz podjętych środków zapobiegawczych.
- Konsultować się z pracownikami i/lub ich przedstawicielami oraz angażować ich we wszystkie dyskusje na temat zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy.
- Zapewnić, aby każdy pracownik otrzymał odpowiednie szkolenie w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa odpowiednie do wykonywanej przez niego pracy.

Inne kluczowe zagadnienia

- Każdy pracownik odpowiada, w miarę możliwości, za własne zdrowie i bezpieczeństwo oraz za zdrowie i bezpieczeństwo współpracowników.
- Należy zapewnić specjalną ochronę pracownikom, którzy mogą być szczególnie narażeni na możliwe zagrożenia i niebezpieczeństwa w miejscu pracy.
- Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do części służb użyteczności publicznej, takich jak policja, siły zbrojne, ani do określonych dziedzin działalności w zakresie usług związanych z ochroną cywilną.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A01989L0391-20081211>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne:**

1. Ostatnia faza konsultacji – Dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za produkty – dostosowanie przepisów dotyczących odpowiedzialności do ery cyfrowej, gospodarki o obiegu zamkniętym i globalnych łańcuchów wartości

Konsultacje publiczne unijnego prawa cywilnego – wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe – III Etap legislacyjny – Przyjęcie przez Komisję. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 11 grudnia 2022 r.

Dyrektywą ustanowiono wspólne przepisy UE dotyczące odpowiedzialności na zasadzie ryzyka (tj. odpowiedzialności niezależnie od winy lub zaniedbania) producentów za szkody spowodowane przez produkty wadliwe. Umożliwia ona każdej osobie, która doznała uszczerbku spowodowanego przez produkt wadliwy, niezależnie od tego, czy jest jego właścicielem, czy osobą postronną, ubieganie się o odszkodowanie finansowe należne z tytułu śmierci, uszkodzenia ciała lub szkód majątkowych poniesionych przez konsumenta.

Na podstawie ustaleń z ewaluacji¹ w ocenie skutków wskazano dwa problemy.

1. Niektóre produkty, podmioty gospodarcze i szkody w gospodarce cyfrowej i gospodarce o obiegu zamkniętym nie podlegają odpowiedzialności na zasadzie ryzyka. Dyrektywa została opracowana na długo przed rewolucją cyfrową i nie jest jasne, w jaki sposób stosować jej przepisy do produktów w epoce cyfrowej, w szczególności oprogramowania i produktów, które do funkcjonowania potrzebują oprogramowania lub usług cyfrowych, takich jak urządzenia inteligentne i pojazdy autonomiczne. Nie jest również jasne, kto powinien ponosić odpowiedzialność w przypadku, gdy produkt zmodyfikowany przez podmiot zajmujący się modernizacją lub regeneracją produktów jest wadliwy i wyrządza szkodę. Ponadto konsumenci coraz częściej kupują produkty z państw trzecich, bez producenta lub importera z siedzibą w UE. Oznacza to, że nie istnieje podmiot, od którego można dochodzić odszkodowania na mocy dyrektywy, jeżeli produkt jest wadliwy i wyrządza szkodę.

2. Konsumenci napotykają na przeszkody w uzyskaniu odszkodowania. W złożonych sprawach, takich jak niektóre sprawy związane z produktami opartymi na sztucznej inteligencji, produktami inteligentnymi lub produktami farmaceutycznymi, udowodnienie, że produkt jest wadliwy oraz że przedmiotowa wada spowodowała szkodę, może być bardzo trudne dla osób poszkodowanych. Dyrektywa nie daje osobom poszkodowanym prawa do informacji technicznych, które mogą być im potrzebne do udowodnienia odpowiedzialności, ani nie przewiduje wyraźnej możliwości zmniejszenia ciężaru dowodu w przypadku, gdy osoby poszkodowane napotykają nieproporcjonalne trudności. Nałożono w niej również ograniczenia dotyczące wnoszenia roszczeń: roszczenia z tytułu szkód majątkowych o wartości poniżej 500 EUR nie są dopuszczalne, a odpowiedzialność producenta wygasa po 10 latach.

Inwestowanie w powstające technologie i ich akceptacja społeczna wymagają pewności prawa i zaufania.

Nowa dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za produkty dostosowuje przepisy dotyczące odpowiedzialności za produkt do nowych technologii, modeli biznesowych gospodarki o obiegu zamkniętym i globalnych łańcuchów wartości poprzez zapewnienie:

- sprawiedliwych i przewidywalnych zasad obowiązujących przedsiębiorstwa i osoby poszkodowane;
- rekompensat dla osób poszkodowanych z tytułu szkód spowodowanych przez niebezpieczne produkty, w tym produkty cyfrowe i systemy sztucznej inteligencji; oraz
- równych warunków działania dla producentów z UE i spoza UE

Link: <https://pracodawcy.pl/ostatnia-faza-konsultacji-dyrektywa-w-sprawie-odpowiedzialnosc-za-produkty-dostosowanie-przepisow-dotyczacych-odpowiedzialnosc-od-ery-cyfrowej-gospodarki-o-obiegu-zamknietych-i-globalnych/>

2. Działalność gospodarcza w Europie: Ramy opodatkowania dochodu (BEFIT)

Konsultacje publiczne przepisów prawa podatkowego – zgodnie z założeniami Komunikatu KE Opodatkowanie działalności gospodarczej w XXI wieku oraz Komunikatu KE Kolejna generacja zasobów własnych dla budżetu UE – II Etap legislacyjny – Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii lub wypełnienie kwestionariusza online udostępnionego przez KE to 26 stycznia 2023 r.

W swoim komunikacie „Opodatkowanie działalności gospodarczej w XXI wieku” Komisja zapowiedziała wniosek dotyczący nowych ram opodatkowania dochodów przedsiębiorstw w celu:

- (i) zwiększenia konkurencyjności jednolitego rynku;
- (ii) zmniejszenia kosztów przestrzegania przepisów, m.in. dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz
- (iii) wspierania inwestycji w UE.

Ten nowy wniosek znany jest pod nazwą Działalność gospodarcza w Europie: Ramy opodatkowania dochodu, inaczej ramy BEFIT. Komisja ogłosiła, że ramy BEFIT będą jednolitym zbiorem przepisów dotyczących podatków od osób prawnych dla UE opartym na kluczowych cechach: wspólnej podstawie opodatkowania oraz przyporządkowaniu zysków do państw członkowskich na podstawie odpowiedniej formuły (zwanej również „formułą repartycji”). Zgodnie z zapowiedzią przewodniczącej Ursuli von der Leyen w orędziu o stanie Unii z 2022 r. BEFIT ułatwi prowadzenie działalności gospodarczej w Unii i poprawi dostęp do dynamiki rynku kontynentalnego.

Działalność gospodarcza w Europie: Ramy opodatkowania dochodu (BEFIT) to kompleksowe rozwiązanie w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej w UE.

Inicjatywa ta ma na celu wprowadzenie wspólnego zestawu przepisów dotyczących obliczania podstawy opodatkowania przez przedsiębiorstwa z UE, przy jednoczesnym zapewnieniu skuteczniejszego podziału zysków między państwami UE w oparciu o określony wzór. Celem inicjatywy jest też zmniejszenie kosztów przestrzegania przepisów i stworzenie spójnego podejścia do opodatkowania osób prawnych w UE.

Wniosek będzie się opierał na doświadczeniu zdobytym podczas prac nad inicjatywami w zakresie podatku od osób prawnych w ciągu ostatnich 10–15 lat, w szczególności podczas prac nad wnioskiem z 2011 r. dotyczącym wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, nad wnioskami z 2016 r. dotyczącymi wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych, a także na podejściu dwufilarowym uzgodnionym przez otwarte ramy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)/G-20.

Na podstawie mandatu udzielonego przez Radę Europejską i zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w porozumieniu międzyinstytucjonalnym dołączonym do nowych wieloletnich ram finansowych, a także jak zapowiedziano w 6, Komisja przedstawi do końca 2023 r. wniosek dotyczący drugiego koszyka nowych zasobów własnych w oparciu o wniosek w sprawie BEFIT.

Link: <https://pracodawcy.pl/dzialalnosc-gospodarcza-w-europie-ramy-opodatkowania-dochodu-befit/>

- **Publikacje, stanowiska oraz inne informacje:**

1. [Informacja nt. XXIX wersji SZOOP PO WER - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020](#)

Dokument zawiera między innymi informacje o działaniach, typach projektów, typach beneficjentów, grupach docelowych, trybach wyboru projektów, maksymalnych poziomach dofinansowania.

Dokument obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez Panią Minister Małgorzatę Jarosińską-Jedynak, tj. od 2 listopada 2022 r.

PO WER jest programem, który z jednej strony odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, z drugiej zaś oferuje wsparcie bezpośrednie w obszarach, których wsparcie z poziomu krajowego jest uzasadnione obiektywnymi przesłankami. W programie, oprócz środków EFS dostępne będą także środki *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych*, dlatego wsparcie osób młodych do 29 r.ż. odbywa się w ramach PO WER, a nie w Regionalnych Programach Operacyjnych. Ponadto w PO WER wspierane są innowacje społeczne, projekty mobilności międzynarodowej i współpraca ponadnarodowa, a także szkolnictwo wyższe.

W realizacji Programu wykorzystywane są mechanizmy pozwalające osiągnąć komplementarność wewnątrzprogramową, takie jak Roczne Plany Działania, które są tworzone między innymi w oparciu o analizę potrzeb i możliwości zapewnienia komplementarności w odniesieniu do działań podejmowanych w Programie. W przypadku zidentyfikowanych potrzeb w tym zakresie stosowane są odpowiednie kryteria wyboru projektów, które zapewniają komplementarność wewnątrzprogramową. Ponadto komplementarność pomiędzy wypracowywanymi rozwiązaniami w poszczególnych osiach priorytetowych jest przedmiotem obrad forów takich jak Komitet Monitorujący czy odpowiednie grupy robocze przy Komitecie.

PO WER jest programem krajowym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz współfinansowanym z krajowych środków publicznych i prywatnych. Zgodnie z Umową Partnerstwa przyjętą 21 maja 2014 r., alokacja EFS na Program wynosi 4 437,7 mln EUR oraz 269,7 mln EUR środków specjalnej linii budżetowej w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Zatem, wkład UE na realizację PO WER wynosi 4 707,4 mln EUR a współfinansowanie ze środków krajowych – 752,2 mln EUR. Całkowita alokacja PO WER opiewa na kwotę 5 459 588 435 EUR.

Link: <https://pracodawcy.pl/informacja-nt-xxix-wersji-szoop-po-wer-szczegolowy-opis-osi-priorytetowych-programu-opera/>

2. [Konferencja CET „ESG i etyka AI: sojusz dla zrównoważonej przyszłości”](#)

Związek Pracodawców Polska Miedź, organizator projektu Akademia Rozwoju Przemysłu 4.0 jest Partnerem Konferencji [ESG i etyka AI: sojusz dla zrównoważonej przyszłości. Podejścia, szanse, przeszkody](#). 29 listopada 2022, konferencja online.

Skuteczność etyki AI zależy nie tylko od zbiorów zasad i sposobów ich realizacji. Równie ważne jest miejsce, jakie zajmuje ona w organizacjach. Dlatego na wymogi godnej zaufania sztucznej inteligencji warto patrzeć w kontekście innych inicjatyw podejmowanych na rzecz dobrostanu społecznego i środowiskowego. Relacjom etyki AI, inwestowania ESG i celów zrównoważonego rozwoju poświęcona jest czwarta konferencja Centrum Etyki Technologii.

O sztucznej inteligencji mówi się dziś jak o technologii mogącej wspierać realizację ONZ-owskich celów zrównoważonego rozwoju (*sustainable development goals*, SDG). Zarazem coraz częściej dostrzegamy, że sama AI także musi spełniać kryteria *sustainability*. Nie powinno to zaskakiwać: wytyczne UE dotyczące godnej zaufania sztucznej inteligencji

zawierają wymogi zapewnienia różnorodności, niedyskryminacji i sprawiedliwości, a także dobrostanu społecznego i środowiskowego. Odpowiada to trzem filarom SDG, czyli zrównoważonemu rozwojowi w obszarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

Rzetelna realizacja tych wartości jest jednak skomplikowana i wymaga zaangażowania całych organizacji, a nie tylko zespołów programistów. Dlatego dziś w kontekście etyki AI słyszymy raczej o rozwiązaniach technicznych (jak np. wyjaśnialna AI) niż strukturalnych czy organizacyjnych. Te ostatnie są bowiem znacznie trudniejsze do wypracowania.

Podczas konferencji polscy i zagraniczni eksperci przedstawią m.in. takie kwestie, jak:

- zależności między unijnymi wymogami godnej zaufania AI a opracowanymi przez ONZ celami zrównoważonego rozwoju,
- konieczność włączenia kryteriów SDG do audytów AI umożliwiających certyfikowanie tej technologii,
- istniejące już dziś rozwiązania prawne sprzyjające realizacji godnej zaufania sztucznej inteligencji.

Jako keynote speaker na konferencji wystąpi dr Henrik Skaug Sætra – filozof z Østfold University College w Norwegii badający etyczne, polityczne i społeczne skutki nowych technologii oraz autor książki „AI for the Sustainable Development Goals”.

W gronie prelegentów znajdują się także m.in.: dr Sergio Genovesi z Uniwersytetu w Bonn prowadzący badania w obszarze certyfikacji AI, dr Robert Sroka z Abris Capital Partners zajmujący się etyką AI i inwestowaniem ESG oraz Gabriela Wiktorzak, prawniczka z Bain specjalizująca się w unijnym prawie IT.

Wydarzenie skierowane jest do liderów biznesu i administracji, których organizacje budują bądź wdrażają cyfrowe technologie, jak również do rozwijających je badaczy i programistów, a także prawników oraz etyków zainteresowanych nowymi technologiami. Konferencja została objęta honorowym patronatem przez GovTech Polska. Partnerami konferencji są Związek Pracodawców Polska Miedź oraz Grupa Robocza ds. Sztucznej Inteligencji przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Patronem medialnym wydarzenia jest „Forum Akademickie”.

Link: <https://pracodawcy.pl/konferencja-cet-esg-i-etyka-ai-sojusz-dla-zrownowazonej-przyszlosci/>

3. Raport KPMG: Taksonomia UE – 81% spółek zidentyfikowało działania potencjalnie zrównoważone środowiskowo

Setting the baseline towards transparency

Od 2022 roku przedsiębiorstwa w Europie są po raz pierwszy zobowiązane do uwzględnienia w swoich raportach niefinansowych ujawnień dotyczących kwalifikowalności swojej działalności gospodarczej do systematyki Taksonomii UE. KPMG przeanalizowało 275 firm z sektora niefinansowego z 14 krajów Europy, w tym z Polski, które sporządziły takie ujawnienia za rok finansowy 2021. Badanie stało się podstawą do stworzenia przekrojowego raportu „Setting the baseline towards transparency”.

224 z 275 analizowanych przez KPMG firm z sektora niefinansowego w Europie, w tym w Polsce, zidentyfikowało za 2021 rok działania kwalifikujące się do Taksonomii UE – unijnej systematyki wspierającej identyfikację działań zrównoważonych środowiskowo.

KPMG przeanalizowało 275 firm z sektora niefinansowego z 14 krajów Europy, w tym z Polski, które sporządziły takie ujawnienia za rok finansowy 2021. Większy odsetek firm (79%) zgłosił kwalifikowalność do Taksonomii UE nakładów inwestycyjnych w porównaniu z przychodami (61%) i kosztami operacyjnymi (60%). W pierwszym roku raportowania poziom ujawnień jakościowych znacznie się różni między analizowanymi spółkami, a długość ujawnianych informacji niekoniecznie świadczy o ich przydatności.

Jak wiele spółek identyfikuje przychody i inwestycje, które mogą potencjalnie przyczynić się w znacznym stopniu do łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich? Jakie wnioski możemy wyciągnąć z pierwszych ujawnień, aby przygotować się do raportowania w następnym sprawozdaniu rocznym? W jaki sposób spółki wyjaśniają swoje ustalenia i jak łączą Taksonomię UE z ich szerszą strategią ESG?

W próbie znalazły się spółki o dużej, średniej i małej kapitalizacji z 14 krajów w 17 sektorach w UE. Analiza skupiła się na następujących kluczowych obszarach: działalność kwalifikująca się do Taksonomii, ujawnianie KPI, ujawnianie jakościowe oraz powiązanie ze strategią ESG. Ujawnienia za 2021 rok zostały poddane przeglądowi przy pomocy listy kontrolnej opracowanej przez specjalistów KPMG.

Link: <https://pracodawcy.pl/raport-kpmg-taksonomia-ue-81-spolek-zidentyfikowalo-dzialania-potencjalnie-zrownowazone-srodowiskowo/>

Źródło: EUR-Lex, Komisja Europejska, Portal Funduszy Europejskich, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Centrum Etyki Technologii Instytutu Humanites, KPMG Sp. z o.o.